

Початкова школа і сучасність

№6(10) червень
2015

Діти – це квіти нашого життя

Сценарій свята до Міжнародного дня захисту дітей

ПЕРЕДПЛАТНИЙ
ІНДЕКС 86516

Вікторини та конкурси для молодших школярів у період літнього відпочинку

Культура спілкування сучасного вчителя початкової школи

У світі казки і математики

Виховне заняття за мотивами мультиплікаційного фільму «Маша і Ведмідь», 1 клас

Складання й обчислення виразів. Вправи і задачі на закріплення вивчених таблиць множення і ділення Урок математики, 3 клас

Праця людей у степу. Охорона природи степів. Заповідник Асканія-Нова Урок природознавства, 4 клас

ВИДАВНИЦТВО
«БІЛИЙ ТИГР»

Поспішайте замовити передплатити
Український літературний журнал
«Українське слово і сучасність»

Календарно-плановий

Українська ліра. 9 стор.

Українська ліра. Вулиця поезії

Українська ліра. 9 стор.

Високий професор - Григорій Сковорода

Українська ліра. 7 стор.

Посидимо у вітністі

Українська ліра-маленька. 4 стор.

Я люблю Україну!

Українська ліра. 3 стор.

Частини мови. Із розвіданнями

Українська ліра-маленька. 5 стор.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ
ІНДЕКС 86618

Передплатний
індекс 86618

Початкова школа і сучасність

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЖУРНАЛ

Виходить щомісяця

№ 6 (10) ЧЕРВЕНЬ 2015

Заснований у вересні 2014 р.

ЗАСНОВНИК

ТОВ «ВИДАВНИЦТВО «БІЛИЙ ТИГР»

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

Світлана МАРТИНЕНКО,

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри початкової освіти
та методики гуманітарних дисциплін
Київського університету імені Бориса Грінченка

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Надія БІБІК,

доктор педагогічних наук, професор,
дійсний член НАПН України,
провідний науковий співробітник
лабораторії початкової освіти
Інституту педагогіки НАПН України

Марія БРАТКО,

кандидат педагогічних наук, доцент,
директор Університетського коледжу
Київського університету імені Бориса Грінченка

Алла ЖУКОВА,

кандидат педагогічних наук, директор
Гімназії міжнародних відносин № 323 м. Києва

Василь ЖУКОВСЬКИЙ,

доктор педагогічних наук, професор
Національного університету «Острозька академія»

Тетяна ПУШКАРЬОВА,

кандидат педагогічних наук,
директор Скандинавської гімназії
Дарницького р-ну м. Києва

Олена МАТВІЄНКО,

доктор педагогічних наук, професор,
заступник директора з наукової роботи
Інституту педагогіки та психології
Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова

Ольга СЛОНЬОВСЬКА,

кандидат педагогічних наук, професор
Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника

Лариса СОЛОВЕЦЬ,

кандидат педагогічних наук,
відмінник освіти України,
заслужений вчитель України,

Людмила ХОРУЖА,

доктор педагогічних наук, професор,
проректор з наукової роботи
Київського університету імені Бориса Грінченка

Ірина ШАПОШНИКОВА,

кандидат педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогіки і методики
початкового навчання Інституту педагогіки
та психології Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова

Віктор ЮРЧЕНКО,

кандидат психологічних наук, доцент,
директор Педагогічного інституту
Київського університету імені Бориса Грінченка

ЗМІСТ

СЛОВО ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

Світлана МАРТИНЕНКО

Вступне слово

2

ЛІТО – ДЛЯ ДІТЕЙ!

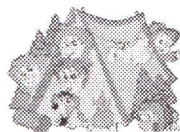
Наталія КИПИЧЕНКО

Як зробити літо веселим
і казковим

3

**Людмила ШКАРБАН,
Катерина СИМОНЕНКО**

Діти – це квіти нашого життя
Сценарій свята до Міжнародного
дня захисту дітей

7

**Катерина НЕЧИПОРЕНКО,
Марія БОРОДАВКО**

Королівство допитливих Всезнайок
Вікторина з елементами
увяної подорожі

10

Ірина СУХОПАРА

Вікторини та конкурси
для молодших школярів
у період літнього відпочинку

13

Катерина НЕЧИПОРЕНКО,

Танцюють усі!
Ігрова програма для літніх
оздоровчих (пришкільних) таборів

17

**Катерина НЕЧИПОРЕНКО,
Марія БЕРІЗКО**

Міс і Містер табору
Загальнотабірна конкурсно-
розважальна програма

19

Марія МАГАС

Знайди скарб
Загальнотабірний квест

21

МОВОЮ НАУКИ

Лариса БАБИЧ

Культура спілкування сучасного
вчителя початкової школи

22

Іван ЛУЧКА

Батьківський всеобуч.
Оцінювання другокласників

25

**Сергій РУДИШИН,
Марина РУДИШИНА**

«Образ природи» як ідеалізована
природничо-наукова картина світу
у вимірах початкової школи

26

МЕТОДИЧНИЙ АРСЕНАЛ УЧИТЕЛЯ

Марина КРИВИЦЬКА

Програма спецкурсу
«Чарівний світ слова»
Розвиток зв'язного мовлення,
4 клас (для шкіл із поглибленим
вивченням української мови
та літератури)

29

Людмила ТАРАСЕНКО

У світі казки і математики
Виховне заняття за мотивами
мультіплікаційного фільму
«Маша і Ведмідь», 1 клас

33

Алла КУЦ

Реалізація Державного стандарту
на уроках математики.
Числа другого десятка
Урок математики, 1 клас

35

Єлизавета ПУГАЧОВА

«Жу-жу... я вам казку розкажу»
Конспект уроку музичного
мистецтва, 1 клас

38

Ірина СЕРДЮК

Сучасні прийоми у формуванні
природознавчої компетентності
молодших школярів.
Водойми України
Урок природознавства, 1 клас

39

Ніна РУДЕНКО

Складання й обчислення виразів.
Вправи і задачі на закріплення
вивчених таблиць множення
і ділення
Урок математики, 3 клас

41

Лідія ПЕТРУШИНА

Праця людей у степу.
Охорона природи степів.
Заповідник Асканія-Нова
Урок природознавства, 4 клас

45

ЦЕ ЦІКАВО!

Цікаво знати

16, 18

Загадки для дітей

32, 37

Діти – це квіти нашого життя

Сценарій свята до Міжнародного дня захисту дітей

Людмила ШКАРБАН, старший викладач кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, м. Київ;

Катерина СИМОНЕНКО, студентка III курсу Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, м. Київ

Виховний захід має на меті поглибити знання учнів про День захисту дітей; розвивати творчі здібності учнів, увагу, пам'ять, спостережливість, логічне мислення; виховувати бажання виявляти творчу ініціативу, почуття прекрасного, любов та повагу до своєї родини.

Хід заходу

I. Організаційна частина.

Ведуча 1. Доброго дня, дорогі друзі! Ми раді вітати вас на нашому святі! Ох і квапиться літо до вас! Сонцем осяяне, домашніми завданнями не заклопотане, відпочинком та розвагами наповнене. І поспішає подарувати вам три місяці літніх теплих днів, щоб ви гарно відпочили, засмагли, прочитали безліч цікавих книжок та зробили всі справи, які запланували на літо.

Ведуча 2. Отже, приходить до нас прекрасна пора року – літо, а червень – його перший місяць. Місяць соковитих черешень і запашних полуниць. Перше червня – дуже гарне свято, може хтось із вас знає, яке?

Ведуча 1. Сьогодні – найкращий день у році для всієї дітвори. Перше червня – це не тільки перший

день літа і перший день шкільних канікул але, і загальний дитяче свято – Міжнародний день захисту дітей. Від усієї душі ми вітаємо вас із цим чудовим днем, бажаємо яскравих барвистих емоцій, прекрасного настрою і запрошуємо разом із нами відвідати Планету дитинства.

Я – всього лише дитина,
Та мрія доросла моя:
Хочу, щоб кожна людина
Любила життя так, як я!
Хочу, щоб в небі веселка
Місточком до сонця була,
І дружба, щоб завжди від серця
До іншого серця вела.
Хочу, щоб сонце світило
Усій дітворі на Землі,
І разом під повним вітрилом
Дорослі йшли і малі.
Хочу гасати по полю,
Де квітнуть волошки й жита..
І вірю в щасливу долю,
Бо дуже люблю я життя!

Ведуча 2. Діти – це цвіт Землі, майбутнє нашої країни і кожного з нас, найдорожчий скарб, безмежна радість і щастя.

Сьогодні день дитинства – гарне свято!
І мирне сонечко згори нам шле привіт.
Пісень і радості, та щастя так багато...
Цей гарний день святкує цілий світ!

II. Виклад основного матеріалу.

1. Повідомлення нового матеріалу.

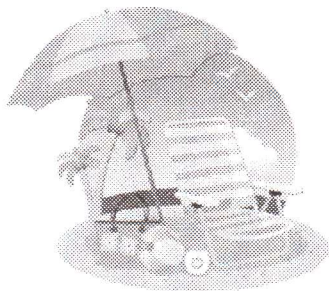
Ведуча 3. Що ж за свято – День захисту дітей? Голвне право кожної людини – право на життя. Зрозуміло, маленька людина теж має на це право, саме тому в 1989 році ООН прийняла документ під назвою «Конвенція про права дітей», у якому зазначається, що держава зобов'язана дотримуватися прав кожної дитини.

Ведуча 2. Щороку, першого червня, відзначається Міжнародний день захисту дітей – це прекрасне свято радості та одвічної надії, адже саме у вас, діти, ми хочемо бачити здійснення своїх мрій і сподівань. Прагнемо, щоб ви зростали здоровими та радісними, прославляли свої родини і рідний край, тому, що дитинство – це чудова пора сподівань на прекрасне життя та здійснення мрій.

Ведуча 3. Чарівний, світлий і ні з чим незрівняний світ дитинства, доброти, сміху і радості, безмежного і безтурботного щастя. З великим задоволенням вітаємо всіх присутніх із цим чудовим святом. Сьогодні ми з вами будемо співати, танцювати і просто веселитися! (Звучить пісня «Ми маленькі діти» (к/ф «Пригоди Електроніка»)).

Ведуча 1.

Сонечко яскраве
Цілий день палас,
На травичці в гаї
Цілий день ми граєм.
Як пора ця зветься,
Коли все сміється
І відпочиває?
Коли ж це буває?

Ведуча 1. Малята, я думаю, що ви вже здогадалися, хто завітав до нас. Це – Літо. Давайте всі разом покличемо нашу шановну гостю (звучить пісенька «Літечко». Під музику виходить Літо з кошиком в руках).

Літо.

Здрастуйте, мої друзі! Я – Літо
Теплим сонечком зігріте!
Здрастуй, поле і лісок!
Здрастуй, річка і пісок!
Відчинило двері літо –
Стільки радощів у нім!
Стільки в лісі трав і цвіту!
Гей, мерщій туди ходім!

2. Гра «Бджілка».

Ведуча 1. Літо – це пора квітів, овочів і фруктів та відпочинку. І зараз ми з Вами пограємо в гру «Бджілка». (Діти взявшись за руки, йдуть по колу).

Діти.

Бджілко, бджілко, де літала?
Що у лузі ти шукала?

Бджілка.

Я літала до квіток
І збирала з них медок

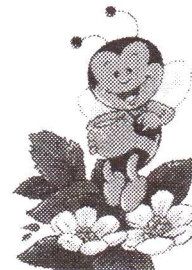
Діти.

Бджілко, бджілко, зупинися,
З нами медом поділися!

Бджілка. Я вам дам, та небагато, бо несу своїм малятам. (Бджілка підлітає до дітей та по черзі торкається долоньки кожної дитини, а одну бере за руку і веде в коло. Ця дитина стає бджілкою).

Ведуча 2.

Що треба для щастя й усмішки дитини?
Щоб сонце ласкаве нас гріло щодня.
Оселя затишна й чуйна родина,
Мамина пісня щоб завжди жила.
Щоб зорі вночі у вікно зазирали,
Сади буйним цвітом цвіли навесні,
Пташки від зорі до зорі щебетали,
Бажання збувались великі й малі.

Ведуча 1. Свято першого червня – заклик до всіх людей на планеті не забувати про права дітей на життя і щасливе дитинство. Наші малюки потребують захисту і в певних свободах, без яких просто не можна сформувати добре, справедливе, відповідальна і гуманне суспільство.

Ведуча 2.

Приходить в світ дитя не випадково,
У кожного свій шлях, своя мета.
Прожити вік змістовно і казково
Задача не така уже й проста.

Ведуча 3.

Життя складне і легко не буває,
Та ти людина й це не забувай.
І хай там як негода не кружляє,
А ти з прямого шляху не звертай.

Ведуча 1.

І пам'ятай, що скрізь є добрі люди,
Із світлим, ясным сонечком в душі.
Хай сонячно тобі в житті цім буде.
Йти до людей з добром завжди спіши.

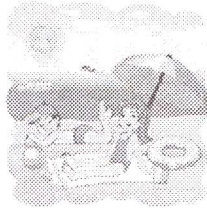

Ведуча 2. Життя прекрасне, треба тільки вміти його любити і цінувати. Воно дарує нам безліч приємних днів, одним із яких є цей день. Сьогодні ми з вами не просто відпочиваємо, а робимо це активно.

3. Робота над загадками.

Ведуча 3. Зараз потрібно бути дуже уважними, тому що ми будемо відгадувати загадки.

В небі ластівка летить,
З вітром листя шелестить,
Воду п'є лелека.
Сонце палить спека.
Дозріває жито.
Яка пора? (*Літо*)

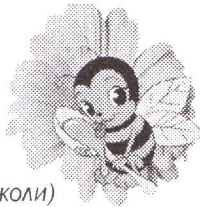
Влітку – дітям насолода
Та зимова прохолода.
Влітку радо ми їмо
Найсмачніше –... (*ескімо*)

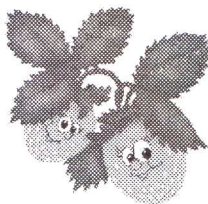
Не гіркий і не солоний,
А солодкий і червоний.
Як же зветься цей товстун?
Здогадалися? ...(*Кавун*)

То що за диво-літаки
Сідають в лузі на квітки?
Не спочивають з даліни,
А вантажі беруть вони.
В саду старому під селом
У них є свій аеродром.
І літаки – за летом лет –
Везуть туди солодкий мед. (*Бджоли*)

Пахне грядка невеличка –
Швидко вирости сестрички, –
Чепурушки круглолиці
Заховались у травиці.
Чорні крапочки на личках...
Здогадалися? ...(*Сунічки*)

Літо. Які ви всі молодці,
дуже вправно відгадували загадки!

Ведуча 1. Наступне завдання для вас – скласти речення із букв запропонованого слова ЛІТО. Наприклад: Лариса і Тетяна – однокласниці.

4. Робота з казками.

Літо. Діти, ви молодці, з другим завданням ви теж впорались. Настав час третього конкурсу – відгадування казок. Ми читаємо уривки, а ви відгадуєте з якої це казки.

1. «...Битий небитого везе» («Лисичка-сестричка і Вовк-панібрат»)
2. «...А Журавель наварив такої смачної страви. Узяв і м'яса, і картоплі, бурячків, усього-усього, покришив

дрібненько і склав у глечик з вузькою шийкою, тай каже: «Пригощайтесь, люба моя приятелько, не соромтесь» («Лисичка та Журавель»)

3. «Узяв дід поліно тай зробив хлопчика. Бабуся колихала – колихала, а він і ожив, тай каже: «Зроби мені батьку човник та весельце, я буду рибку ловити та вас, стареньких, годувати» («Івасик-Телесик»)

4. «Я Коза-Дереза
За три копи куплена
Пів бока луплена.
Тупу-тупу ногами
Сколю тебе рогами,
Ніжками затопчу
Хвостиком замету,
Тут тобі й смерть» («Коза-Дереза»)

Літо. Щось мені здається, що тут зібралися справжні знавці казок. А зараз ми пограємо у ще одну гру, яка називається «Хто більше», тобто хто більше назве героїв з казок, назви яких закінчуються буквою «а». (*Лисичка-сестричка, Жабка-скрекотушка, Баба Яга, Царівна жаба, Коза-Дереза, Попелюшка, Дюймовочка, Русалочка, Алі-Баба, Кривенька качечка, Мальвіна, Червона шапочка, Мишка-шкряботушка*)

5. Гра «Чарівна торбинка».

Ведуча 1. У мене є чарівна торбинка, яка дасть змогу перевірити Ваші знання про казки. Вона містить різні предмети. Спробуйте відгадати з яких вони казок.

1. Боршно. («Колобок»)
2. Глечик з вузькою шийкою. («Лисичка та Журавель»)
3. Ключик. («Пригоди Буратино»)
4. Колосок. («Колосок»)
5. Пір'я. («Кривенька качечка»)
6. Солома. («Солом'яний бичок»)
7. Туфелька. («Попелюшка»)
8. Яблуко. («Казка про сплячу красуню»)

Літо. Що ж, нам зрозуміло, що навколо нас зібралися уважні читачі та цінителі казок.

6. Конкурс малюнків на асфальті.

Ведуча 1. Ми пропонуємо вам, шановні дітлахи, показати свою майстерність в конкурсі малюнків на асфальті «Я малюю радість». Переможців буде троє. Кожен отримає набір для творчості. Бажаємо вам успіхів! (*Звучить пісня «Дитинство щасливе» слова В. Федорової.*)

ЛІТО - ДЛЯ ДІТЕЙ!

Підведення підсумків конкурсу малюнків на асфальті. Нагородження переможців. (Пісня «Давайте в дружбі жити» слова і музика В. Гвозд'їй).

Ведуча 2.

Були розваги і пісні звучали,
У гості казка до дітей прийшла.
А діти розважалися і грали,
Було багато світла і тепла.

Ведуча 3.

І радості було для всіх багато,
І океан розваг дітей гойдав.
Сьогодні просто дивовижне свято
І важливіших не буває справ.

Ведуча 1.

Тож будьте сильні, мужні і здорові,
Веселі, життєрадісні, верткі!
А дні в житті хай будуть всі чудові,
А почуття всі щирі і палкі.

Літо.

Ростіть хороші і летіть крилато,
Й ніколи не спиняйтеся в путі.
Любові не буває забагато
І забагато щастя у житті.

III. Підбиття підсумків заходу.

Ведуча 3. Любі діти! Ви – майбутнє нашої держави!

Тож наполегливо оволодівайте знаннями, творчо мисліть, розвивайте свої здібності, щоб стати гідними громадянами України, а ми, дорослі, віримо, що ви знайдете своє покликання у житті, оберете єдиний та вірний шлях. Зичимо вам міцного здоров'я, успіхів, радісного та веселого відпочинку під час літніх канікул! (Пісня «Сонячний віночок», слова Леся Соболєвська).

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«ВИДАВНИЦТВО «БІЛИЙ ТИГР»**

Директор

Роман ЯРОШЕНКО,
кандидат філологічних наук, доцент

Над номером працювали:

Відповідальний редактор – Анастасія ІВАНОВА
Літературний редактор – Катерина ЯРОПОВЕЦЬКА
Художній редактор – Анастасія ТАРАСЕНКО
Коректор – Анастасія ІВАНОВА

Відповідальна за рубрику журналу «ЦЕ ЦІКАВО» – Марина ОЗЕРАНСЬКА

**Матеріали для публікації
просимо надсилати на електронну пошту:
po-press@ukr.net**

За опубліковані матеріали (фактичність і точність цитування, оригінальність твору та ін.) несе відповідальність лише автор. Редакція залишає за собою право редагувати та скорочувати прийняті до друку матеріали.

У випадку використання матеріалів посилання на журнал є **ОБОВ'ЯЗКОВИМ**.

Усі права захищено. Жодні частини, елементи, ідея, композиційний підхід цього видання не можуть бути скопійованими чи відтвореними в будь-якій формі та будь-якими засобами – ні електронними, ні фотомеханічними, у тому числі й ксерокопіюванням, записом або комп'ютерним архівуванням, без письмового дозволу видавця.

© «Початкова школа і сучасність», 2015

© «Видавництво «Білий Тигр», 2015

Державний комітет зв'язку та інформації України ф. СП-1

ДОСТАВНА КАРТКА – ДОРУЧЕННЯ												
ПВ	місце	літер.										
На <u>газету</u> журнал		86516										
«Початкова школа і сучасність» <small>найменування видання</small>												
Вартість	передплата	кількість комплектів										
	переадресування											
на 201_ рік по місяцях												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
поштовий індекс _____			місто _____									
			село _____									
			область _____									
код вулиці			район _____									
буд.	корп.	кв.	вулиця _____									
			_____									
			прізвище, ініціали _____									

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації КВ № 20887-10688Р від 22.08.2014 р.

Підписано до друку 26.05.2015 р.
Формат 60 x 84 1/8.

Папір офсетний. Друк різнограф.
Умов. друк. арк. 10,98. Обл.-вид. арк. 11,75.
Тираж 200 прим.

Юридична адреса редакції журналу:
02094, м. Київ,
вул. Червоногвардійська, 12, офіс 177.
Фактична адреса редакції журналу:
04209, м. Київ,
вул. Героїв Дніпра, 31-Б.
Тел.: (044) 451-61-42.
E-mail: po-press@ukr.net

Видруковано у СПД «Сидоренко О.Я.»
01103, Україна, м. Київ, вул. Вишняківська, 7-Б, оф. 448.
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта видавничої справи серії В02 № 258 920 від 24.12.2001 р.

УВАГА! КОНКУРС!

У видавництві «Білий Тигр» проводиться конкурс **«УЧИТЕЛЬ РОКУ - 2015»** за версією журналу «Початкова школа і сучасність» у наступних номінаціях:

- «За краще розроблення уроку»
- «За краще розроблення нестандартного уроку»
- «За краще розроблення сценарію виховного заходу»
- «За краще розроблення системи тестових завдань»
- «За краще розроблення системи завдань для контрольної перевірки знань»
- «За краще написання наукової статті»

Переможцям конкурсу буде вручено ДИПЛОМ-ВІДЗНАКУ, а також буде опубліковано в журналі фото переможця з дипломом!

Зразок

ДИПЛОМ-ВІДЗНАКА

«УЧИТЕЛЬ РОКУ - 2015»

за версією журналу «Початкова школа і сучасність»
у номінації: «За краще розроблення уроку»

нагороджується Пилипенко Ольга Павлівна

